

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Львівський торговельно-економічний університет
Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України
ВПГО «Спілки аудиторів України»
Аудиторська компанія ТОВ «Варіанта»
Державна вища техніко-економічна школа
ім. Броніслава Маркевича в Ярославі (Польща)
Вища школа економіки і менеджменту в публічному
адмініструванні у Братиславі (Словаччина)**

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО - АНАЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ В
УПРАВЛІННІ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»**

**МАТЕРІАЛИ ХІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ - КОНФЕРЕНЦІЇ**

**26 жовтня 2023 року
Мукачево**

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Mukachevo State University
Lviv University of Trade and Economics
The Federation of Professional Book-keepers and Auditors of Ukraine
Ukrainian professional public organization «Union of Auditors of Ukraine»
Public accountant company LTD «Variant»
High state technical and economic school of Bronislav Markevych in
Yaroslav (Poland)
High school economics and management in public management in
Bratyslava (Slovakia)**

**“URGENT PROBLEMS OF ACCOUNTING AND ANALYTICAL PROCESS
IN THE MANAGEMENT OF ENTREPRENEURIAL ACTIVITY “**

**OF THE XI INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL INTERNET - CONFERENCE**

**October 26, 2023
Mukachevo**

УДК 657:658
A43

Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю: Матеріали XI Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції, 26 жовтня 2023 р., м. Мукачево. – 393 с.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції «Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю», в яких розглядаються методологічні, методичні та практичні засади обліку, аналізу та аудиту в контексті розвитку економічної науки та практики. Окреслено коло проблем і запропоновані пропозиції щодо покращення змісту і якості обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю будуть цікавими і корисними для науковців і практиків усіх галузей економіки.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Мукачівського державного університету (протокол № 9 від 23 листопада 2023 р.)

Отже, аудит як явище в соціально-економічному просторі стає більш професійним, оскільки, окрім прямих, непрямими методами викриває слабкі місця бізнесу та сприяє підвищенню своєї продуктивності.

Список використаної літератури:

1. Гуцайлюк З. В., Мех Я. В., Король Н. М., Найчук Д. М. Аудит (теорія, методика, збірник вправ та завдань) / За ред. Мех Я. В. Бучач : МІФ, 2000. 240 с.
2. Lawrence R. D. Auditing: a practical guide for Auditors. London, Gee & Co., 1912. 1016 p.
3. Энциклопедия социологии (2009). Статьи на букву «А» (часть 1, «АБД»-«АНА»). URL: <http://sociology.niv.ru/doc/encyclopedia/socio/fc/slovar-192-1.htm#zag-85>

Нікіфорова Є.В.,

здобувач вищої освіти ОС «Магістр»,
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,

Уманська В.Г.,

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри
економіки підприємства, обліку і аудиту

Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

РОЛЬ МЕТОДІВ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ПРИ ПРОВЕДЕННІ АУДИТУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

У відповідності до сучасних інтерпретацій та нормативних положень, які регулюють аудиторські процедури на міжнародному рівні, аналітичні процедури, зокрема методи фінансового аналізу, є необхідними компонентами в аудиторській діяльності. Фінансовий аналіз відіграє ключову роль як метод при проведенні аудиту, що є однією з найсуттєвіших форм фінансового контролю, підпорядкованого відповідним нормам облікового законодавства в Україні. Методи фінансового аналізу використовуються як при виконанні аудиторських процедур в рамках системи аудиту фінансової звітності суб'єктів господарювання, так і в процесі аудиторських процедур у сфері державного фінансового аудиту.

Метою даного дослідження є визначення особливостей та проблем організації та методології фінансового аналізу у рамках аудиторських процедур та обґрунтування шляхів його оптимізації в контексті надання аудиторських послуг. В більшості публікацій фінансовий аналіз ідентифікується з оцінкою фінансового стану. Незважаючи на важливу роль оцінки фінансового стану, ми приймаємо позицію науковців, які вважають такий підхід обмеженим і не зводять фінансовий аналіз до виключної оцінки фінансового стану.

Оцінка фінансового стану підприємств включається до комплексу фінансового аналізу та здійснюється під час проведення аудиторських процедур. У сучасному контексті, зовнішній аудит є обов'язковим для певних підприємств, в рамках виконання вимог аудиторської діяльності. Окремі науковці [1-3]

зосереджують свою увагу на питаннях, пов'язаних із обмеженнями інформації під час проведення фінансового аналізу для оцінки фінансового стану на підставі фінансової звітності.

Обов'язковий аудит, який означає проведення аудиторських процедур для підтвердження об'єктивності фінансової звітності та надання користувачам впевненості в безперервності функціонування суб'єкта господарювання, чиею фінансовою звітністю здійснюється аудит, застосовується тільки до суб'єктів підприємницької діяльності, які представляють суспільний інтерес. Зазвичай такі підприємства є великими і, як правило, сплачують податок на прибуток. Під час проведення аудиторських процедур для таких підприємств, фінансовий аналіз базується на фінансовій звітності, об'єктивність якої утримується під контролем як фіскальними органами, так і аудиторами. У відношенні малих підприємств, які не обов'язково підлягають аудиту, і більшість з них застосовують спрощені підходи до оподаткування, розумно провести фінансовий аналіз, оцінивши облікову політику та її вплив на формування показників звітності.

Фінансовий аналіз рекомендується проводити економічному персоналу підприємств, як стандартну частину внутрішнього аудиту. Під час проведення фінансового аналізу, отримані показники порівнюються з оптимальними параметрами, які є загальними для підприємств, незалежно від їх розміру і виду економічної діяльності.

Проте використання загальних показників для оцінки фінансового стану може бути недостатнім. Отже, для більш об'єктивного фінансового аналізу під час проведення аудиторських процедур, з метою оцінки перспектив розвитку суб'єкта господарювання і його потенціалу, а також для оптимізації фінансової політики, рекомендується використовувати результати наукових досліджень, спрямованих на розробку спеціальних індикаторів для різних галузей економічної діяльності та типів суб'єктів господарювання. Крім того, важливим є використання моделей фінансово стійких підприємств, які були розроблені науковцями у ході наукових досліджень, а також методик оцінки ймовірності банкрутства і комплексного аналізу фінансового стану, спеціально розроблених для підприємств різного виду економічної діяльності [2].

Ми також згодні з поглядами тих авторів, які вбачають необхідність оновлення методики оцінки фінансового стану, яка включена до Положення "Про порядок проведення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації", схваленого наказом Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України від 26 січня 2001 року № 49/121. Проблеми використання цього Положення виникають через відсутність оновлень у ньому, які враховували б зміни у структурі та методології формування фінансової звітності, і також через те, що ця методика не може застосовуватися при фінансовому аналізі малих підприємств.

Загальний висновок полягає в тому, що у сучасних умовах фінансовий аналіз, як складова частина аудиторських процедур, набуває важливості через необхідність оцінки перспектив функціонування та розвитку суб'єкта господарювання.

Необхідно уточнити зміст фінансового аналізу та уникнути його ототожнення з оцінкою фінансового стану. У контексті орієнтації на управління вартістю бізнесу, важливо використовувати різні показники під час проведення фінансового аналізу, включаючи як показники фінансової звітності, так і інші фінансові параметри. Ці підходи розширюють можливості аудиторських послуг. Під час фінансового аналізу, зокрема, під час проведення аудиторських процедур для оцінки ймовірності банкрутства, важливо проводити аналіз облікової політики та її впливу на формування показників фінансової звітності.

Подальшими напрямками досліджень є розробка методики для попереднього етапу фінансового аналізу в рамках аудиторських процедур, а саме оцінка облікової політики суб'єкта аудиту та визначення її впливу на показники фінансової звітності.

Список використаної літератури:

1. Євсєєва, О. О., Анікіна, О. С., Нікуліна, С. В. Актуальність формування універсального підходу до оцінки фінансового стану підприємства на основі показників форм фінансової звітності. Економічний простір. 2019. Вип. 148. С. 129–143. URL: <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/157> (дата звернення: 25.08.2023).

2. Бурлака Ю.М. Фінансове оздоровлення сільськогосподарських підприємств : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)». Київ, 2008. 20 с.

3. Лесюк А.С. Комплексний аналіз фінансового стану та прогнозування ймовірності банкрутства сільськогосподарських підприємств : дисертація на здобуття ступеня доктора філософії. Полтавська державна аграрна академія Міністерства освіти і науки України. Полтава, 2021. С. 392.

Оляднічук Н.В.,

канд. екон. наук, доцент кафедри обліку і оподаткування
Уманського національного університету садівництва

ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ: ОБЛІК ТА КОНТРОЛЬ

Дебіторська заборгованість разом з виробничими запасами складає значну частку в структурі активу балансу суб'єкта підприємництва. Належна організація розрахунків з покупцями та замовниками дозволяє підвищити платоспроможність підприємства, збільшити оборотність його активів. Облік розрахунків з дебіторами має стратегічне значення для суб'єктів підприємницької діяльності. У бухгалтерському обліку підприємства зобов'язання виникають не в момент укладення договору, а після здійснення однією зі сторін передбачених в ньому дій, внаслідок яких виникає заборгованість однієї сторони перед іншою. У практичній діяльності підприємств розрахунки за товарними операціями не співпадають за часом. Цим пояснюється виникнення дебіторської та кредиторської заборгованості.

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО - АНАЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ В
УПРАВЛІННІ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»**

26 жовтня 2023 року

**МАТЕРІАЛИ ХІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ - КОНФЕРЕНЦІЇ**

Мукачівський державний університет
вул. Ужгородська, 26,
м. Мукачево, Закарпатська обл., 89600,
тел./факс: (03131) 2-11-09.
E-mail оргкомітету конференції: <http://www.msu.edu.ua>